

Pôstne obdobie

Pôstne obdobie je zamerané na Veľkú noc; veď pôstna liturgia pripravuje na slávenie veľkonočného tajomstva jednak katechumenov rozličnými stupňami uvádzania do kresťanského života, jednak veriacich tým, že im pripomína krst, ktorý prijali a pobáda ich na pokánie.

Liturgické knihy na tento rok:

Nedeľný lekciónár: Rok A.

Feriálny lekciónár: Lekciónár II. (Pôstne obdobie)

Liturgia hodín: II. zväzok

Liturgická farba: fialová

Myšlienky k liturgickej špiritualite

Na začiatku Pôstneho obdobia nás Cirkev slovami Ježiša Krista: „Kajajte sa a verte evanjeliu” (Mk 1, 15) vyzýva na pokánie. V evanjeliu svätého Matúša je táto výzva spojená s myšlienkou priblíženia sa nebeského kráľovstva.

Uveriť evanjeliu znamená vlastne prijať nebeské kráľovstvo.

Pokánie je podmienkou toho, aby sme sa stali schopnými prijať Boha. Patrí to k podstate kresťanstva. Skutky apoštolov jednou vetou opisujú kresťanstvo takto: „Boh aj pohanom daroval pokánie, aby mali život” (11, 18). Čo máme robiť my? Pokánie začína tým, že uznávame svoju hriešnosť. To je prvý krok. Dnešný svet žije v „ošiali nevinnosti”. Človek nevie prijať skutočnosť hriechu, ak nejestvuje kompetentné fórum, ktoré by mu ho vedelo odpustiť. Hriech, ak nemá výhľad na odpustenie, možno iba poprieť.

Riešenie prináša jedine Boh, ktorý sa k nám priblížil v Ježišovi Kristovi a v ňom nám ponúka zmierenie.

„Čo má teda, milovaní, robiť kresťan v každom čase, to treba teraz konať usilovnejšie a nábožnejšie, aby sa apoštolská ustanovizeň štyridsiatich dní naplnila pôstom, a to nielen striednosťou v jedle, ale a predovšetkým, že sa zbavujeme nerestí” (Sv. Lev Veľký, Sermo 6 de Quadragesima).

Mariánsky charakter Pôstneho obdobia

V Pôstnom období veriaci hojnejšie počúvajú Božie slovo, venujú sa modlitbe, robia pokánie, pripomínajú si krst, nasledujú Krista na krížovej ceste, a tak sa náležite pripravujú na slávenie Veľkej noci. Počas tohto „pôstneho putovania” posvätná liturgia predkladá veriacim preblahosladenú Pannu ako vzor učeníka, ktorý verne počúva Božie slovo a kráča v šľapajach Krista na „Kalváriu”, aby s ním zomrel (porov. 2 Tim 2, 11). Po uplynutí Pôstneho obdobia vo Veľkonočnom trojdni sa preblahosladená Panna predstavuje veriacim ako nová Eva čiže „nová žena”, ktorá stojí pri strome života (porov. Jn 19, 25), zjednotená s Kristom – „novým človekom”, ale aj ako duchovná matka, veď Pán zveril do jej materskej starostlivosti všetkých učeníkov (porov. Jn 19, 26).

Päť formulárov omši o Panne Márii v Pôstnom období sa určuje pre mariánske svätyne a povoľujú sa pre putujúcich kňazov alebo skupinu pútnikov.

Poznámky k Pôstnemu obdobiu

1. Účasť veriacich na liturgii.

Účasť veriacich na liturgii Veriacim sa odporúča živšia a bohatšia účasť na liturgii Pôstneho obdobia a na kajúcich sláveniach (pozri Obrad pokánia, s. 123 n.).

2. Sviatosť pokánia.

Sviatosť pokánia Osobitne ich treba upozorniť na to, aby podľa zákona a tradícií Cirkvi pristúpili v tomto čase (od Popolcovej stredy do Turíc) k sviatosti pokánia, aby sa tak mohli s čistým srdcom zúčastniť na veľkonočných tajomstvách. Je veľmi vhodné, ak sa sviatosť pokánia v Pôstnom období slávi podľa obradu Zmierenia viacerých kajúcnikov s individuálnym vyznaním a rozhrešením, ako je to v Rímskom rituáli (Obrad pokánia, s. 41 n.). Duchovní pastieri zas nech sú naporúdzi v službe zmierenia a nech častejšie poskytnú možnosť na individuálnu spoveď, aby tak uľahčili prístup k tejto sviatosti.

3. Veľkonočné sv. prijímanie.

Sväté prijímanie v Pôstnom a Veľkonočnom období má sa udeľovať v rámci svätej omše (okrem nevyhnutných prípadov – choroba, slabosť a pod.), aby tak veriaci hlbšie prežívali veľkonočné tajomstvo – smrť a vzkriesenie Pána, čo sa sprítomňuje vo svätej omši.

4. Štáciové omše.

Veľkopôstna príprava nech sa v každom ohľade usmerňuje tak, aby jasnejšie vynikol život miestnej cirkvi a podporil sa jej rozvoj. Preto sa veľmi odporúča zachovať a podporovať tradičnú formu zhromaždenia miestnej cirkvi na spôsob rímskych „štácií“. Tieto zhromaždenia veriacich možno uskutočniť, najmä pod predsedníctvom pastiera diecézy, pri hroboch svätých alebo vo význačných kostoloch alebo svätyniach mesta, alebo aj na vyhládavanejších pútnych miestach diecézy (Caeremoniale Episcoporum, 260-262).

5. Kvetý a zvuk organa.

V Pôstnom období sa zakazuje zdobit' oltáre kvetmi a hudobné nástroje sa dovoľujú používať len na udržanie a sprevádzanie spevu, čo zodpovedá kajúcemu rázu tohto obdobia. Výnimkou sú: nedeľa Laetare, slávnosti a sviatky.

6. Piesne a spev Aleluja.

Od začiatku Pôstneho obdobia až po Veľkonočnú vigíliu sa vynecháva aleluja vo všetkých sláveniach, a to aj na slávnosti a sviatky. Piesne najmä pri sláveniach Eucharistie, ale aj pri pobožnostiach majú byť primerané tomuto obdobiu a čo najlepšie zodpovedať liturgickým textom.

7. Pobožnosti.

Treba podporovať a duchom liturgie naplniť tie pobožnosti, ktoré sú zvlášť vhodné na Pôstne obdobie, ako je napríklad Krížová cesta, aby sa tak myseľ veriacich ľahšie priviedla k sláveniu Kristovho veľkonočného tajomstva. (Porov. Obežník Kongregácie pre bohoslužbu O príprave a slávení veľkonočných sviatkov zo 16. 1. 1988 – body 9-14.)